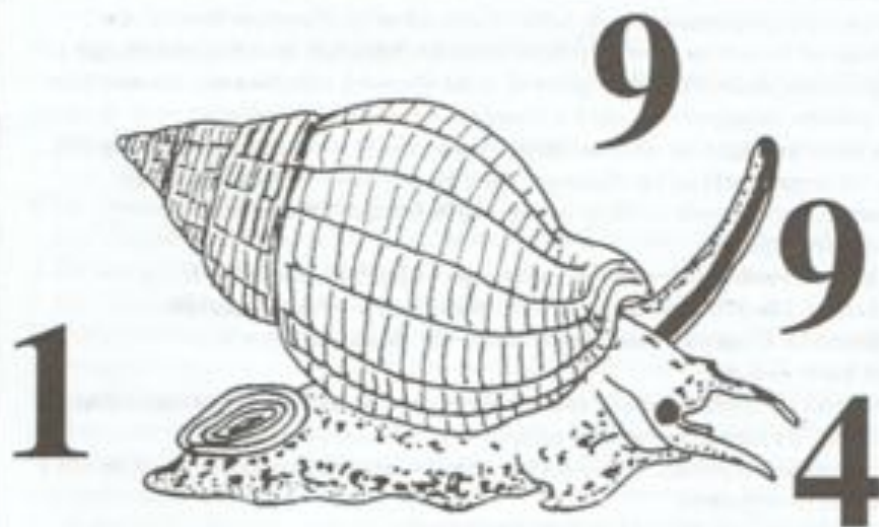

Vriendenkring van het Noordzee-aquarium Oostende

(Bestemming)

Driemaandelijks tijdschrift- 3de trimester 1994 -nr 17- afgiftekantoor Oostende X

In dit nummer : Renovatie - Vis van het jaar - Het plan zeehond -
Allah zij dank - Een boek van Gilbert Herman - De alikruik -
Kwaliteit van de Noordzee - Aquarium in een bos - Scute -
De boot gemist ? - Ons gazetje

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende werd gesticht op 1 juli 1990.

Lid van de Federatie der vrienden van de musea van België.

Adviserend lid van de Bond Beter Leefmilieu.

Lid van de Culturele Raad van Oostende.

Lid van de Milieuraad Oostende.

De vereniging telt op eind december 1993: 725 leden.

Er zijn 10 bestuursleden.

De Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende is de schakel tussen het Stadsbestuur van Oostende, de visserij, de leden van de kring en het publiek. De werking is aldus op vier vlakken gericht:

1 Naar het Stadsbestuur door informatie en adviezen te verschaffen omtrent de noden en behoeften van het Aquarium. De vereniging werkt mee aan de verdere uitbouw en inrichting van het Aquarium door het verrijken van de verzamelingen, door het bekomen van schenkingen of giften in eigendom of bruikleen, door het aanschaffen ten behoeve van het Aquarium door middel van door de vereniging bijeen te brengen fondsen van voorwerpen met waarde voor het Aquarium.

2 Naar de visserij toe om de nodige contacten te leggen voor de aanbreng van levend zeebiologisch materiaal.

3 Naar de leden toe door het uitgeven van een driemaandelijks tijdschrift en het uitwerken van een programma voor de leden: reisbezoeken, voordrachten, feesten enz.

4 Naar het publiek toe door het promoten van het Aquarium, door tentoonstellingen te organiseren, drukwerken uit te geven en in het algemeen alles doen wat van aard is om de publieke belangstelling voor het Noordzee-Aquarium te stimuleren.

De leden ontvangen het driemaandelijks contactblad en genieten een korting van 50% op het toegangsgeld tot het Aquarium. Deze korting wordt toegestaan door het Stadsbestuur Oostende en dit op vertoon van de lidkaart Vriendenkring Noordzee-Aquarium.

U kan lid worden door overschrijving van een jaarlidgeld van 250 fr. op rekening 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende. Een extra bijdrage van steunende leden is van harte welkom.

Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan.

Het Noordzee-Aquarium is gans het jaar geopend op alle week-ends en dagelijks van 1 april tot 30 september.

Openingsuren: van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur.

Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gids en vertoon van een informatiefilm op elke dag van het jaar.

Aanvraag daartoe dient gericht aan havenkapitein-directeur R. Ghyss

Sluis Demey te 8400 Oostende tel. 059/32 16 69

Voor alle informatie Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende tel. 059/50 58 76

Uw lidmaatschap is de daadwerkelijke steun voor de vereniging. We danken U ervoor.

Renovatie van het Stedelijk Noordzee-Aquarium Oostende

Op 28 januari 1994 werd het aquariumdossier besproken in de gemeenteraad van Oostende.

Raadslid J. Vyvey hield er een interpellatie omtrent de erbarmelijke staat van het gebouw en pleitte ervoor dat het gebouw zou opgefrist worden tegen het komende seizoen.

De raadsleden A. Laridon, D. Ramoudt, K. Lambert en W. Labens traden hem volmondig bij. Reeds eerder hadden de raadsleden O. Vilain, N. Hennaert en F. Ghesquiere ook de zaak te berde gebracht en werden ook verschillende vragen gesteld door raadslid A. Laridon aan het Gemeentebestuur.

In zijn antwoord stelde Burgemeester-voorzitter J. Goekint, onder wiens bevoegdheid ook de haven en het Aquarium valt: 'We zijn hier eigenlijk bezig met elkaar te overtuigen van iets waarvan we reeds allemaal overtuigd zijn'. Daarna schetste de Burgemeester hoe men in de laatste paar jaren de situatie van het Aquarium heeft behandeld en hij besloot met: 'Dit jaar (1994) moeten wij tegen het komend seizoen zorgen dat het Aquarium toonbaar wordt en dat de techniekers een voorstel uitwerken dat haalbaar en financieel betaalbaar is'.

We zijn nu begin juli en wat werd er gerealiseerd?

1. Een nieuwe vloer (tegels) werd gelegd in de toegang, het bureau, de aquariumhal en de tentoonstellingsruimte.
2. De gevel werd afgespoten met hogedrukreiniger
3. Drie nieuwe vlaggemasten werden geplaatst
4. De zijvensters werden bekleed met een folie
5. Een sierlijst met zeemotief werd aangebracht op de vensters van de voorkant.
6. De neonverlichting werd hersteld
7. Het houtwerk van de voorkant werd herschilderd

Dat onze vereniging hiermee blij is spreekt vanzelf. Te meer daar onze stem van een roepende in de woestijn toch al een beetje gehoord werd. Maar er zijn nog heel wat verbeteringen aan te brengen, o.a. wat betreft de watertoevoer, de elektriciteit en renovatie in het werklokaal. De Vriendenkring zal vervolgens zelf instaan voor de vernieuwing van de tentoonstellingstafels met schelp- en schaaldieren en deze op een meer didactische en educatieve manier voorstellen. We danken het Stadsbestuur en de stedelijke diensten voor de geleverde inspanning om het aquariumgebouw wat op te frissen en geven de verzekering van onze steun en samenwerking ten bate van het Noordzee-Aquarium.

Het Bestuur.

Vis van het jaar

Voor de zesde maal wordt door de Nationale Dienst voor Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten een welbepaalde vissoort speciaal gepromoot. Dit jaar is het de beurt aan de Rode poon.

Voor veel kustbewoners is het niet nodig om dat vast en smaakvol visje voor te stellen, want ze kennen het wel, maar dan onder de benaming van 'roo(d)baard'. De schrijfwijze varieert volgens de handelaar, onlangs las ik nog 'roodbaert', maar dat men er roodbaars van maakt vond ik toch spijtig. Want roodbaars of Noorse schelvis en in ons dialect 'Roo bone' is een vis die in visrepen bekend is onder de benaming van filet dorade. De rode poon is met zijn maximale lengte van 75 cm de grootste van alle bij ons aangevoerde poon soorten. Een kanjer van 65 cm zag ik verleden jaar in de visgroothandel. Edelfish te Oostende.

Rode poon *Trigla lucerna* Linné 1758

Tijdens de zomer worden in onze kustwateren veel kleine exemplaren gevangen. Wie de nodige kennis of geduld heeft om het visvlees van de graten te verwijderen, zal zeker het visje, nog op zijn menu plaatsen. Voor de anderen raden we aan om grotere exemplaren of filets te nemen.

In 't aquarium is het werkelijk een pracht van een vis, sierlijk zwemmend of fier met de borstvinnen over de bodem lopend, om alzo de verscholen prooidieren met deze tasteren te ontdekken. Een kleurenpalet, roodbruin aan de bovenzijde, de buikzijde witachtig en borstvinnen waarvan de bovenzijden blauw zijn met groene vlekken en een rode omranding. Zo hoor je de bezoekers dikwijls hun twijfels uitdrukken omtrent het voorkomen van deze kleurrijke vis in onze kustwateren. Nochtans is het de meest gevangen soort poon in onze kustwateren.

Grauwe poon of knotbaan *Eutrigla gurnardus* (Linné 1758)

Grauwe poot of knorhaan is veel zeldzamer, uitzonderlijk wordt eens een Engelse poot een een Gestreepte poot gevangen. In onze Belgische vismijnen zijn het ook deze 4 soorten die geregeld worden aangevoerd. Voor de leek is het niet zo gemakkelijk om deze pooten uit elkaar te halen. De volgende feiten bevestigen zelf dat zogenaamde kenners het niet altijd juist weten. Op de voorpagina van de folder (N.D.A.L.T.P.) 'Rode poot, vis van het jaar' staan 3 pooten afgebeeld op de foto, 2 Engelse pooten zijn duidelijk te herkennen.

Naar ik vernam, werd er onlangs op een tentoonstelling de 3 soorten pooten uitgesteld, maar het ging hier slechts over 2 soorten, want een verweerde of minder kleurrijke en verse Rode poot werd omgedoopt als Engelse poot.

Ongeveer 15 - 20 jaar geleden wou een visafroeper (in de Oostendse vismijn de persoon die de te verkopen vis aanwijst en terzelfderijd de soortnaam en hoeveelheid afroept) Rode poot als zodanig verkopen, maar vermits zijn ploegbaas deze soort Engelse poot noemde, werd het dan maar na een kleine discussie Engelse poot genoemd.

Hoe de 4 soorten te herkennen?

Kleuren kunnen volgens de visgrond variëren ook versheid speelt een rol.

-1) Rode poot *Trigla lucerna* Linné 1758

Kleur: rugzijde roodbruin

Zijlijn: glad

Lengte: max 75 cm

-2) Grauwe poot of knorhaan *Eutrigla gurnardus* (Linné 1758)

Kleur: rugzijde van licht grijsbruin tot antracietgrijs

Zijlijn: stekelig, wrijf met uw vinger over de zijlijn richting van de staartvin naar de kop.

Lengte: max 45 cm

-3) Engelse poot *Aspitrigla cuculus* (Linné 1758)

Kleur: roodachtig, buikzijde rozig

Zijlijn: met hoge dikke schubben, lijkt op een ritssluiting

Lengte: max 40 cm

-4) Gestreepte poot *Trigloporus lastoviza* (Brünnich, 1768)

Kleur: Roodachtig met donkere vlekken

Zijlijn: voorzien van kleine stekels, kijk vooral naar de schuine strepen die over het lichaam lopen

Kop: zeer steil

Lengte: max 36cm

Eddy Eneman, gids-promotor Noordzee-Aquarium Oostende

Engelse poot *Aspitrigla cuculus* (Linné 1758)

Het plan zeehond

Aktieplan voor IJzermonding en omgeving

Wettelijk beschermd en toch bedreigd, dat is ook het lot van het natuurreservaat de IJzermonding (Nieuwpoort). Allerlei problemen (verzanding, vergrassing, watervervuiling, verstoring, zwerfvuil...) en speculaties (plannen voor een groot bungalow- en vakantiepark, voor uitbreiding van de jachthaven... in de onmiddellijke omgeving) bedreigen de toekomst van dit belangrijke natuurgebied. Maar het kan natuurlijk ook anders. Daarom heeft NATUURRESERVATEN vzw het PLAN ZEEHOND uitgewerkt, een actieplan voor de IJzermonding. Want als er aan de Vlaamse kust nog ergens mogelijkheden zijn om de Zeehond terug te krijgen, dan is het juist in de omgeving van de IJzermonding.

Foto: Peter Buisson & Johan Van Gorppe

Het waardevolle karakter van de IJzermonding

De IJzer is de enige Belgische rivier die in zee uitmondt. De getijdenwerking en de tegenstelling tussen het zout en zoet water zorgen in de IJzermonding voor een zeer specifieke fauna en flora. Het gebied bevat fraaie voorbeelden van de typische plantengemeenschappen van een zout milieu zoals Zeekraal, Lamsoor, Kweldergras, Strandbiet...

De duinen van het militaire domein zijn een geschikte groeiplaats voor planten als Parnassia, Duinreigersbek en Zeekool.

Er zijn slechts twee plaatsen in België waar de schorren en de slikken zich gehandhaafd hebben, nml. in het Zwin en de IJzermonding. Op de slikken is er een rijk bodemleven. Onderzoek wijst al vlog op 20 à 30.000 levende organismen per vierkante meter: een opmerkelijke verzameling van tweekleppigen, wormen, slakken kreeftachtigen, ..

. Het is dan ook geen wonder dat waadvogels van allerlei pluimage er bij laag tij hun kostje bijeen scharrelen. Het gebied doet voor de vogels dienst als tussenstation op hun trekroutes, broedgebied, overwinteringsgebied, Het is voor vogels ook een erg geliefde hoogwatervluchtplaats langs onze kust. Afhankelijk van het seizoen vinden we er ondermeer Scholekster, Rosse Grutto, Kemphaan, Steenloper, verschillende soorten strandlopers, plevieren, ruiters.... Daarnaast heeft het gebied (o.m. de duinen van het militaire domein) ook een grote aantrekkingskracht op talrijke zangvogels. In de oude marinebasis is de rijkdom aan ongewervelde dieren bijzonder groot (meer dan 200 soorten loopkevers en spinnen). Het gebied is ook een leefplaats voor zeldzame amfibieën als Kamsalamander en Rugstreeppad.

Beschermd en toch bedreigd.

Ondanks de 'rangschikking als landschap' van het eigenlijke Natuurreservaat en de voorlopige rangschikking van het militaire domein, de bestemming als 'reservaat' op

Foto: Jan van de Kaut

het gewestplan en de aanduiding als 'Europees vogelrichtlijngebied', blijft de IJzermonding voortdurend bloot staan aan tal van bedreigingen.

Nochtans is de IJzermonding geen gebied waar zware belangen als bv. landbouw of industrie botsen met natuurbehoud. Het is dan ook onvoorstelbaar dat er op het terrein zelf nog altijd zo weinig vooruitgang zichtbaar is. Men stelt vast dat de verloedering van de natuur er ongestoord verder gaat. Het natuurgebied blijft ernstig bedreigd.

NATUURRESERVATEN vzw vond het dan ook meer dan tijd om deze neerwaartse beweging een halt toe te roepen. Analooq met het 'Plan Otter' voor de IJzervallei, werd een actieplan voor de IJzermonding uitgewerkt: 'het PLAN ZEEHOND'.

De Zeehond terug?

In de jaren vijftig was de Gewone zeehond nog een normale verschijning aan de Belgische kust. Tot het begin van deze eeuw bevond zich een kolonie op de 'Paardemarkt' een zandbank voor Knokke die later is weggespoeld, en op 'de Oever' een zandbank ter hoogte van Oostduinkerke. Jacht en watervervuiling waren de oorzaken van het volledig verdwijnen van de dieren. Gewone zeehonden die nu aan de Belgische kust worden waargenomen zijn meestal jonge, zwervende dieren. Waarnemingen van gemerkte exemplaren toonden aan dat ze meestal afkomstig zijn van de baai van Wash (Engelse Oostkust) of van de Waddenzee. Vanaf 1987 steeg het aantal waarnemingen aan onze kust tot 12 à 14 per jaar. Af en toe wordt er ook een Zeehond gesignaleerd in Nieuwpoort of komt er een exemplaar overwinteren. Omdat de omstandigheden aan de Westkust nog verre van optimaal zijn (rust, waterkwaliteit...) zullen de dieren hier echter niet blijven. Als er ergens aan de Belgische kust mogelijkheden zijn om de Zeehond echt terug te krijgen dan is het wel rond het gebied van de IJzermonding. Zeehonden zijn de ekologische waardemeters voor het zoute water, zoals de Otter voor het zoete water. Ze stellen hoge eisen aan hun leefomgeving. De twee belangrijkste zijn een goede waterkwaliteit en voldoende rust.

De laatste jaren zitten opnieuw kleine concentraties van Zeehonden aan de Oosterschelde (Nederland) en aan de Sommemonding (Frankrijk)

Wanneer de Zeehond in de toekomst ook blijvend in het beeld van de IJzermonding verschijnt, dan is dit een teken dat het zee-ecosysteem langs de Vlaamse kust sterk verbeterd is en dat er voldoende rustplaatsen zijn.

Dit is echter nog - verre? - toekomstmuziek.

Vlaamse Banken als voedselbron.

In de kustzone tussen Oostduinkerke en het Franse Duinkerke liggen de Vlaamse Banken, in feite zandbanken die nooit boven water komen. Het ondiep karakter van deze zandbanken zorgt voor een uitzonderlijke rijkdom aan waterleven. De Vlaamse Banken zijn dan ook een ideaal voedselgebied voor Zeehonden. Nu reeds is deze kustzone zeer belangrijk als overwinteringsgebied voor grote aantallen zeeëenden. De Vlaamse Banken werden omwille van hun grote natuurbehoudswaarde beschermd door de Ramsarconventie (internationale konventie voor de bescherming van waterrijke gebieden)

Een schakel in het netwerk

Het is uiteraard ook zo dat alleen de uitvoering van het actieplan voor de IJzermonding niet volstaat om opnieuw een kolonie Zeehonden aan te trekken. Het is uiterst belangrijk dat voor het gehele mariene ecosysteem van de Belgisch-Nederlandse-Noordfranse kust een integraal kustzone-beheer uitgewerkt wordt. Daarom steunen we ten volle de Noordzeekampagne van het Wereld Natuur Fonds en de oproep aan de overheid voor de uitwerking van een 'Noordzeekontrakt'.

Het plan Zeehond: concrete aanpak

Het Plan Zeehond is een actieprogramma voor de IJzermonding.

Het is niet de bedoeling van het Plan Zeehond om enkel stil te staan bij de geschiedenis, de waarde en de problematiek van het natuurgebied. Het is een actieplan dat concrete maatregelen aangeeft om een betere milieukwaliteit en duurzame natuur te bekomen.

Het Plan Zeehond moet dan ook gezien worden als een gebiedsgerichte vertaling van de Groene Hoofdstrukturen.

Het Plan Zeehond bevat volgende actiepunten voor het kompleks van de IJzermonding:

- *Maximale bescherming als reservaatgebied*
- *Uitbreiding van het reservaat door vererving van de oude marinebasis als natuurreservaat.*
- *Afbraak van alle gebouwen - in het reservaat- die geen functie hebben voor het natuurbehoud.*
- *Voldoende rust op hoogwatervluchtplaatsen en ... strand*
- *Aanpak van de watervervuiling*
- *Aanpak van de zwerfvuilproblematiek in de schorre*
- *Vivvriendelijke aanpassing van de sluiten*
- *Afgraven van de opgepoten terreinen en de niet functionele dijken.*
- *Ontwikkeling van een natuurlijke strandzone*
- *Natuuredukatieve uitbouw van het reservaat*
- *Opstarten van een beheerskommissie*

Peter Bossu

Natuurreservaten v.z.w., Ieperssteenweg 56, 8600 Woumen. Tel.: 051 / 54 52 44.

Lijst van de steunende leden. 1994

Lijst van de steunende leden. 1994

- 2. Puystiens Frans
- 6. Flitser-Gevaert Chr.
- 8. Van Hoeck Arthur
- 9. Flitser Bart
- 13. Duynslager Cyriel
- 14. Fonteyne André
- 15. Fonteyne - Couvreur Y.
- 32. De Gendt Carlos
- 51. Goethaels Gust
- 76. Belpaeme Blanche
- 90. VZW Centrum-Midenkust
- 95. Kerkhof Johan
- 99. Van Coillie G.M.
- 162. Serie Eddy
- 163. Lietard Edwin
- 175. Coelus Robert
- 180. Verbeke Frans
- 183. Strandhotel Oostende
- 204. Wilmet Eddy
- 219. Vlietinck-De Decker J.
- 227. Flitser August
- 237. Vishandel Angele
- 255. Versluys Willy
- 262. Vanhove Louis
- 274. Berard-Mouque J.
- 297. Lepeire Willy
- 299. Lusterie Avenue
- 306. Flitser Jan
- 342. Smislaert Emiel
- 343. Claeys Johan
- 344. Vansteene Valère
- 413. Verleye Daniel
- 443. Heirwegh Eddy
- 454. Callewaert-Seys Hilda
- 504. Coenye Blanche
- 524. Taverne Sixties

- 551. Bogaert Jacques
- 552. Claeys Nelly
- 590. Peelman-Gelders A.
- 590. Anseeuw Michel
- 600. Verleene Frans
- 602. Westerlinck René
- 618. De Maria Lorenzo Café Stella
- 620. Alleman Fernand
- 621. Lauwers Paul
- 626. Kiekens Willy
- 634. Vandurme-Vandekerkhove A.
- 635. Vandurme Renée
- 653. Vandoorne Willy
- 666. Deramoudt Louis
- 699. Knors Tony
- 704. Anseeuw André
- 720. Tearoom Aldis
- 721. Reyzerhove Armand
- Vyvey Jean
- Malfeyt Pierre
- Meulemeester Ronny

Zij hebben reeds dit jaar naast hun lidgeld een extra financiële bijdrage gegeven ten bate van onze vereniging, waarvoor wij ze zeer hartelijk danken. De lijst kan en mag natuurlijk nog aangevuld worden.

Lijst van de nieuwe leden 1994 sedert 1 april 1994

Baert -Borgers Ludovica Vijverstraat 5 8400 Oostende
Boeyden Goes Snepstraat 21 8400 Oostende
Dasseville Daniël J. De Meyerstraat 42 8370 Blankenberge
Decreton-Deconinck Koebrugstraat 42 8400 Oostende
Desmet Jan K. Karelstraat 15 8000 Brugge
Desport Anita Fregatstraat 16 8400 Oostende
Finaut F. Kraanvogelstraat 9 8400 Oostende
Gino Tours Eernegemsestraat 50 8460 Westkerke
Jonckheere Louis Peter Benoitstraat 8 8370 Blankenberge
Laplasse-Beyen H. Stanleyaan 28 8400 Oostende
Lowyck-A en zoon Albatrosstraat 11 8400 Oostende
Maertens Camille Edward de Denestraat 29/5 8310 Assebroek
Meulemeester Ronny Nukkerwijkstraat 28 8450 Bredene
Noordzeekraanverhuring Ankerstraat 4 8400 Oostende
Schacht Lieve Prinses Stefanieplein 25/9 8400 Oostende
S.K.B. Hendrik Baelskaai 8 8400 Oostende
Verdiest Hendrik Maisstraat 78 9000 Gent
Vanhecke - Lebrun A Heibosstraat 20 9070 Destelbergen
Vishandel Inge Vismijn 132-135 8400 Oostende
Vynck Roger Kemmelbergstraat 61 8370 Blankenberge

Alle nieuwe leden van harte welkom in de Vriendenkring. Er zijn nog enkele leden die bij vergetelheid hun lidgeld 1994 nog niet vereffenden. We vertrouwen er alvast op dat deze vergetelheid uit de weg wordt geruimd en sturen aan deze leden nogmaals onze vraag het lidmaatschap te vernieuwen.

We danken ze ervoor bij voorbaat.

Allah zij dank

Met de uitleg over de sexuele lusten van de Wuloeks (deze uit zee en niet de leden van de Karnavalorde met dezelfde naam) ziet het er naar uit dat het 'Gazetje van de Vriendenkring van het Noordzee-aquarium Oostende' de toer opgaat van het bekende Amerikaanse blad: 'Play-boy'. Verder dan 'Play-Fisch' zijn ze tot nog toe niet gekomen en ik wil gaarne ook een bescheiden bijdrage leveren tot de roem van deze rubriek.

In het begin van de jaren 1980 was ik in Bangladesh verantwoordelijk voor de uitvoering van een project voor het kweken van vis dat financieel gesteund werd door de Wereldbank (I.D.A.).

Het ging om een viskwekerij op zeer grote schaal: we moesten er voor zorgen dat door de plaatselijke vissers per jaar ongeveer 65.000.000 volwassen karpers kunnen gevangen worden in de oude rivierbeddingen.

De kleine karpertjes moesten we zelf kweken en uitzetten zodra ze op eigen krachten verder konden. Als de karpers een bepaalde grootte hadden mochten ze door de plaatselijke vissers gevangen worden die ze aan de regering moesten verkopen aan een vastgestelde prijs. Om zeker te zijn dat geen ondermaatse karpers zouden gevangen worden werd streng toegezien op de grootte der netmazen. U ziet er is niets nieuws onder de zon. Om jaarlijks 65.000.000 karpers te bekomen moest rekening gehouden worden met een verlies aan jong karperleven van rond de 35% tussen het ontluiken van de eitjes en de volwassen karpers van ongeveer 5 kgr; 't stuk. Hiervoor moesten we gepreselecteerde 'fokkarpers' er toe aan zetten meer kuit en hom te produceren dan gewoonlijk. Dit gebeurde door het inspuiten van bepaalde hormonen. Die kweekmethode noemt men in vakkringen 'induced breeding'. Aangezien ik onder meer verantwoordelijk was voor de verbinding tussen de Wereldbank, de Regering van Bangladesh en het project, woonde ik in Dakka, de hoofdplaats van het land.

Als buitenlandse ontwikkelingshelfer, konden wij van zekere diplomatieke voordelen genieten, vooral van taksvrije tabakswaaren en alcoholische dranken. Dat wist men ook in de hoge regeringskringen. Als overtuigde Mohamedanen was het hen niet toegelaten hun gebed te doen met een (onder andere door alcohol) benevelde geest en vermits het gebed, de 'Salat', vijf keer per dag moest verricht worden: bij zonsopgang, in de voormiddag, op de noon, in de namiddag en tegen zonsondergang, was mijn drankvoorraad altijd veilig als er een of

ander hoge kop bij mij op bezoek kwam, zolang de zon niet onder was want daarna had de bezoeker een goeie tien uur tijd om zijn kop te laten uitnevelen door een verkwikkende slaap.

Dit om te zeggen dat ik tegen zonsondergang tamelijk veel bezoek had van vooraanstaanden die meer geïnteresseerd waren in mijn taksvrije wisky dan in de kweek van karpers. Op zekere dag kreeg ik het bezoek van de sekretaris-generaal van het Ministerie dat onder andere verantwoordelijk was voor de vis-teelt. Tot aan zijn avondsalat weigerde hij moedig elk aanbod van een stevige dronk, zuiver water was meer dan voldoende. Maar na de laatste salat van de dag zegde hij me - zoals kon verwacht worden, - haal nu maar de fles boven water.

We zaten een tijdje gezellig te keuvelen waarbij hij me ondermeer vroeg wat dat was 'induced breeding', en waartoe dit moest dienen. Ik explikeerde hem dat karpers, evenals de andere vissen, slechts een paar weken per jaar bekwaam zijn om hun 'christelijke plichten' te doen en dat we hen daarom door het inspuiten van hormonen hielpen om wat meer voor het voortbestaan van hun geslacht te zorgen. Is dat echt van die paar weken per jaar, vroeg hij ?

Toen ik bevestigend antwoordde stond hij recht, keerde zich in de richting van Mekka en begon een nieuwe salat.

Toen hij klaar was, vroeg ik hem waarom hij nog eens een salat had gedaan, hij had toch al zijn laatste gebed van de dag gebeden.

Dat was een extra-salat, zegde hij, om Allah te danken dat ik geen vis ben!

Jef Klausing

Bedankt Jef om uw fijne reactie op het artikel 'Hoe doen wuloeks het' in ons tijdschrift nr 16 blz. 15.

Voor de kenners een linksgedraaide of tegendraadse wulk, een zeldzaamheid.

Algemene begrippen van Conchyliologie en Malacologie

Algemene begrippen van Conchyliologie en Malacologie

Dit is de klinkende titel van het lijvige en goed gedocumenteerde nieuwe boek geschreven door Gilbert Herman, lid van onze Vriendenkring.

Deze vijftigjarige natuurliefebber woonachtig te Sint-Baafs Vijve (Wielsbeke) heeft een zeer bijzondere voorliefde voor de schelpdieren waarvan hij natuurlijk een eigen collectie heeft aangelegd. Maar het volstaat voor hem niet zo maar schelpen te verzamelen, hij moet er ook alles over weten en zijn schelpenkennis heeft hij gebundeld niet alleen voor zichzelf maar ook om aan anderen de gelegenheid te

geven hun kennis te verruimen. Het boek is zeker een goed vertrekpunt voor alwie over de schelpenleer wat wil weten. Het is zo wat de nodige basiskennis voor een goede verzamelaar.

Het laat aan de lezer weten hoe er moet verzameld worden, hoe prepareren en opbergen. Het geeft een duidelijke en eenvoudige maar toch uitvoerige beschrijving van de biologische kenmerken van keverslakken, stoottanden, slakken, tweekleppigen en koppotigen met daarbij duidelijke illustraties en tekeningen. Aan de eetbare weekdieren wordt speciale aandacht geschonken en natuurhistorisch wordt de schelpenleer ook behandeld.

Dit nieuw boek telt 425 bladzijden in A4 formaat en weegt bijna twee kilogram. Het kan besteld worden door overschrijving van 950fr+ 130 frank portkosten op rek. 001-0288488-86

van Gilbert Herman

Vijvedreef 43

8710 Wielsbeke tel 056/60 00 77

De gewone Alikruik of kreukel

Littorina littorea (Linnaeus 1758)

Kenmerken: Mat geelbruin tot bruin grijs met donkere spiraalbanden, die bij donkere exemplaren moeilijk te onderscheiden zijn. Soms komen ook gele en rode individuen voor. De mond is van binnen donkerbruin met een witte rand waarop soms bruine kleurbanden zichtbaar zijn. Stevige kegelvormige horen, met 6 tot 8 bolle windingen en ondiepe naden. De top is scherp evenals de buitenrand. De mondopening is eivormig tot ovaal. Afmetingen: Gewoonlijk niet breder dan 2,2cm en 2,5cm hoog. (Een exemplaar van de Outer Hebriden in de verzameling van R. Coelus meet 4 cm in de hoogte)

Voorkomen: Komt in grote aantallen op onze kust voor. Leeft in de getijdenzone op golfbrekers, dijken en havenhoofden. Het is een inheemse soort van de Europese Atlantische kusten; is afwezig in de Middellandse zee.

Biologie: De voortplanting gebeurt heel het jaar door met een vermindering in januari, februari en juli/augustus. De eieren (1 tot 9) worden gegroepeerd in een capsule. Uit de eieren komen vrijzwemmende larven die een planktonisch leven (van 4 tot 7 weken) leiden.

Gebruik: Gekookt en gekruid opgediend als hapje bij het aperitief of ook als onderdeel van een zeevruchtenshotel.

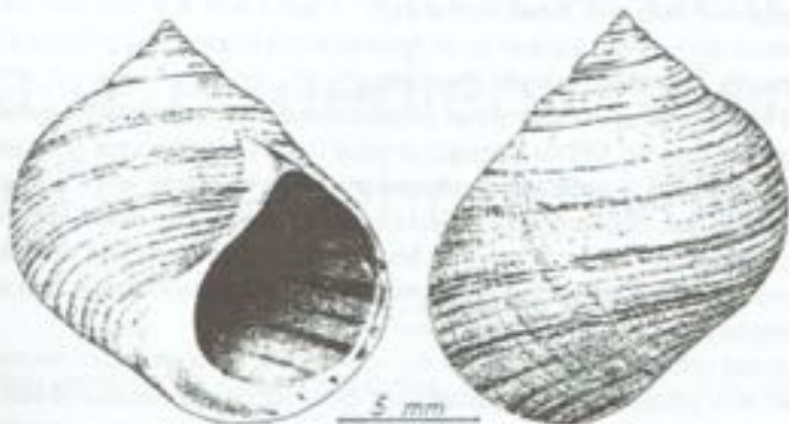
F: Bigorneau (noir), Vigneau, Bigorne, Viquette, Brelin, Pilau noir

D: Gemeine Strandschnecke

E: Periwinkle, Common Winkle

Dialect: Karikool, karkool

Uit mijn eerste Schelpengids
van Eddy Eneman

Littorina littorea (Linnaeus 1758)

De alikruikenkoning

Een tiental jaar terug ontmoette ik hem voor het eerst te Saint-Jacut-de-la-Mer aan de Côte d'Emeraude in Bretagne. Ik ging daar op zoek naar schelpen maar kende toen de streek nog niet. Toevallig zag ik daar een haveloos geklede man eveneens levende schelpdieren aan het zoeken om ze dan in een jutezak te stoppen.

Hij keek even achterdochtig op naar me, zei geen woord en scharrelde verder tussen de wieren waar alikruiken zaten. Ik sprak hem aan en liet weten dat ik een Belgische schelpenverzamelaar was en presenteerde hem een paar sigaren. Ik had me immers laten vertellen dat Franse vissers verzot zijn op sigaren.

Hij nam de sigaren gretig aan, vroeg een vuurtje, stak er één op, pafte er lustig op los en zocht verder naar zijn alikruiken. Ik zag tussen de wieren zeer mooie donkerrode calliostoma's of tolhorens en verzamelde die in mijn emmertje.

François maande me aan dit niet te doen omdat volgens hem die diertjes veel te bitter van smaak waren om op te eten.

Toen ik hem nogmaals aan het verstand bracht dat het bij mij enkel om het collecteren te doen was en niet om te eten scheen hij het te begrijpen en wees me een paar plekjes waar er nog zaten.

's Avonds in het hotelletje 'Café des Marins' waar mijn vrouw en ik gelogeerd waren kwam hij er ook en vroeg me of ik nog een paar sigaren had voor zijn vriend, een jongeman met eveneens een clochard-uiterlijk. Het werd laat en na veel babbeltjes en wijntjes vroegen ze of ik ze wilde naar huis voeren met mijn auto. Mijn vrouw vertrouwde dat niet ver maar de bazin van het hotelletje verzekerde ons dat ze helemaal niet 'méchant' waren. Ze stapten in de wagen en door de pikdonkere nacht (geen straatverlichting in St Jacut) wezen ze me de weg naar de Pointe du Chevet, hun thuis.

Hun thuis dat was een bunker uit de tweede wereldoorlog nog gebouwd door de Duitsers. Ze noemden het hun 'Blockhaus'.

Ik gaf hun nog een paar sigaren en ze paften er lustig op los met de belofte dat ze 's anderdaags me wel de plaatsjes zouden wijzen waar soorten schelpen te vinden waren. En 's anderendaags kwamen ze hun belofte te na en wist gans het dorp dat de twee clochards van St Jacut een toertje gedaan hadden 'dans un mercedes avec un churchil dans leur bec'. Tijdens opeenvolgende bezoeken aan St Jacut, het schelpenparadijs, heb ik nog dikwijls François teruggzien en met hem gepraat.

Zijn vriend echter nooit meer, want die was het jaar na onze eerste ontmoeting van een rots gevallen; zwaar gehandicapt daardoor en opgenomen in een insti-tuut nabij Rennes. François bleef alleen in zijn blockhaus en ging naar gewoonte dagelijks een tiental kilo alikruiken zoeken wat hem de bijnaam bezorgde van

'Le Roi des Bigorneaux'.

De alikruiken ging hij dan verkopen en met de opbrengst ervan kon hij wijn, brood en toespis kopen.

In maart van dit jaar waren we weer in Bretagne en ook toevallig maakten we kennis te Dinard in een boetiek met een dame die afkomstig was van St Jacut. Ze had François goed gekend. Ze bezorgde me zelfs een kopie van een artikel uit het dagblad. Ouest-France waarin de levensgeschiedenis van François stond.

Dertig jaar lang heeft François bijna dagelijks bij laag tij alikruiken gezocht om in zijn levensonderhoud te voorzien. Maar het laatste jaar hebben we hem niet meer gezien. Marie-Noëlle van het hotelletje wist ons te vertellen dat hij nu gelidelijke steun krijgt van het RMI (Het Franse OCMW) en dat hij geen alikruiken meer zoekt.

'C'est foutu! Avec les allocations qu'il touche, il se soûle tous les jours', zei Marie-Noëlle. We gingen nog even kijken naar zijn blockhaus alwaar een uitgebrande matras bij de ingang lag. Een bretoen van de Pointe du Chevet zei dat we François wel zouden vinden in één van de cafeetjes van het dorp.

Om de authenticiteit van het verhaal te staven heb ik hier een bijgaande het dagbladartikel compleet weergegeven.

R.Coelus

Groepsreis naar Portsmouth weekend van 7 en 8 mei 1994

Côte d'Émeraude

Ploubalay

Saint-Jacut-de-la-Mer

Rencontre

François : trente-trois ans de blockhaus

Sur horizon : la mer à perte de vue, là-bas, au large de la baie de l'Ébléhen. Sa maison : le blockhaus, vestige de la dernière guerre, qu'il occupe depuis plus de trente ans. Un espace de liberté pour un homme libre. Contre vents et marées, intempéries et froid de l'hiver, une liberté parfois difficile à assumer.

Il a, François Fouquet, le visage ourlé par les années, la barbe en bataille. Il a surtout, quand il regarde au loin, les yeux d'une jeune fille avertie, de celui qui ne supporte pas l'attente. Un Doughe de XXe siècle, l'indépendance en moins.

De Sein... à Saint-Jacut

Il est né à l'île de Sein en 1927. Pendant la dernière guerre, il venait avec ses six frères et sœurs et sa mère vivre quelques années au Guitto. « L'air de l'île était trop fort pour elle », confie-t-il en découvrant avec tristesse sa mère disparue en 1980.

Après la guerre, la famille retourne à Sein, mais le travail lui revient François, un de ses frères et sa mère dans la région L'entreprise Lèvevaux en 1955, au port de Guitto, est alors prospère. François y travaille pendant plus de quinze ans pleines et pleines en béton. Mais ce n'est pas l'option pour la famille Fouquet qui est attirée au blockhaus de la pointe de la presqu'île jaspée, une commune comme à Sein où l'on suit conquérir le sens de l'hospitalité avec l'aspect d'habitant et de marin.

Réinsertion ?

L'entreprise Lèvevaux dans les années 70, au grand dam des bourgeois de la baie de l'Ébléhen. Une pêche dont François tira sa

François : la mer est son horizon

éprouvée. « Tu vois, moi, j'ai travaillé six à huit heures par semaine, tous les jours, et j'allais me vendre pour vivre ». Petit boulot, petits revenus.

Resté seul dans son blockhaus, il a dû attendre quelques mois grâce au rochers. Les Espagnols doivent leur début au fait que François touche depuis quelques mois.

Difficile l'insertion quand on vit seul depuis de longues années. Et pourtant, François n'a pas perdu les règles élémentaires de socialisation. Des actions discrètes, mais efficaces des « soins de l'absence » lui ont permis de renouer des liens familiaux, recevoir un petit colis pour Noël et anniversaires, envoyer un peu son soutien. « Lui rendre, comme la responsabilité de la congrégation, le site plus humaine ».

Cité municipale, on se déclare prêt, un lien avec les services de la COASS, à étudier les possibilités de réinsertion. « Quelques

heures d'entretien par exemple, affiner le marin, garantir l'accès à reprendre confiance. Nous avons vu l'été de la blockhaus et étudiés le moyen de le mettre hors d'eau en cas d'usage ».

En ce cas, un confort minimum quand on n'a ni eau, ni électricité, ni feu. « Je m'applique à le bragle, je vais chercher mon eau au directoire et je dors tout habillé, avec François. Mon vieux bureau lui plus de trente ans de l'année et avec ces vents de sud, c'est pas la peine d'essayer ».

Un logement avec confort, a priori c'est pas contre. « Mais comment savoir que je le fais ? Et, il faut compter au moins 1 000 F par mois et avec ce qui je touche », conclut-il en regardant la mer roucouler le banc de sable des Ébléhen. Un regard sûr lequel paraît une profonde réflexion, mais surtout une fermeté voutée du marin.

De kwaliteitsstatus van de Noordzee

Inleiding

Een belangrijke, zonet de meest cruciale vraag die kan worden gesteld i.v.m. kwaliteitsproblematiek van de Noordzee is:

'Hoe kan de kwaliteit van de Noordzee worden ingeschat?'

De aspecten die we hierbij kunnen behandelen zijn:

-Hoe moet het inschatten van de milieubelasting worden georganiseerd?

-Wat betekent milieubelasting op zich?'

Hoe kan de milieubelasting worden ingeschat?

Met het oog op een gezondheidsbeleid van het mariene ecosysteem worden alle beschikbare gegevens voor trendanalyse bijeengebracht. Na synthese van de trenddata van alle compartimenten kan men zich de vraag stellen of het mogelijk is om daarmee op wetenschappelijk verantwoorde wijze een gezondheidsevaluatie te maken. M.a.w. kan de kwaliteit van de Noordzee ingeschat worden op basis van een gesofisticeerde trendanalyse?

De evaluatie van een signifiante trend in de kwaliteitstoestand van de Noordzee, welke zou toelaten een reële verandering vast te stellen; kan echter 10 tot 15 jaar duren, op z'n minst. Dit is te wijten aan het feit dat de ecologische processen in een complex systeem, zoals dat van de Noordzee, van zeer lange duur zijn. Anderzijds is het heel dikwijls zo dat mogelijke veranderingen op korte termijn schijnbaar weinig verschillen van de natuurlijke fluctuaties. Het gebrek aan onderlinge vergelijkbaarheid tussen monitoringgegevens over lange periodes maakt het heel dikwijls nog moeilijker. Een aantal beschouwingen hieromtrent vragen toch wel onze aandacht en kunnen ook nuttig zijn naar het beleid toe:

-De Noordzee moet worden beschouwd als één ecosysteem, opgesplitst in verschillende onderling verbonden subsystemen. Dit betekent dat wanneer één van deze subsystemen te lijden krijgt onder één of ander pollutieverschijnsel, de hele Noordzee daar vroeg of laat de invloed van zal ondervinden.

-In vergelijking met de situatie een eeuw geleden, is de concentratie van vele sporenmetalen in het sediment langs onze kusten, aanzienlijk toegenomen. Niettegenstaande de dalende trend aan contaminanten in riviersedimenten, gedurende de laatste 15 jaar, zal de contaminatie van de actieve bodemlaag toch nog blijven toenemen in grote gedeelten van de Noordzee. Dit is toe te schrijven aan het langdurige accumulatieproces van gecontamineerd slib naar de actieve bodemlaag toe.

-Een aantal verschijnselen in diverse delen van de Noordzee - ik denk hierbij bijvoorbeeld aan het eutroficatieverschijnsel - kunnen tot dusver niet op een coherente wijze worden verklaard. Deze zijn het bewijs dat we ons moeten hoeden voor processen die zowel in tijd als in ruimte grootschalig kunnen zijn. Vele van deze effectenschijnen slechts 'symptomen' zonder verder logica.

Nochtans moeten we ons steeds voor ogen houden dat wanneer we heden over geen bewijsmateriaal beschikken voor het nefast zijn van één of ander effect, de onschuld van ditzelfde effect in de toekomst, evenmin is bewezen. Ook staat het vast dat, in sommige gevallen, de invloed van de mens op het gehalte aan contaminanten in water, sedimenten en organismen onmiskenbaar is. De conclusies die we hieruit moeten trekken zijn de volgende: indien we nog een 10 à 15 jaren wachten op de resultaten van een adequate trendanalyse en op het wetenschappelijke bewijs van schadelijke effecten in het algemeen, bestaat een grote kans dat sommige effecten onreversibel zullen zijn (denk aan het afsterven van bossen in grote delen van Europa).

Het is dus van het allergrootste belang dat zo snel mogelijk methodes ter beschikking komen welke toelaten het systeem op zijn kwaliteit te kunnen toetsen. Maatregelen moeten worden genomen, doch aangezien de Noordzee te beschouwen is als één ecosysteem moeten deze maatregelen gezamenlijk worden uitgevoerd door alle Noordzeekuststaten. Dit gebeurt dan ook in het kader van de zogenoemde Noordzee-conferentie. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat deze gedachte geen primeur is voor de Noordzee Conferentie Lidstaten.

Op internationaal niveau is men zich terdege bewust van de rol van 'Marine Ecologische Testprocedures' in het raam van de internationale conventies ter preventie van mariene pollutie. Ter verduidelijking misschien even citeren welke de conventies zijn die zich met deze problematiek inlaten:

-Oslo Conventie: 'ter preventie van mariene pollutie door dumping vanuit schepen en vliegtuigen'

-London Conventie: heeft hetzelfde doel doch is wereldomvattend en behandelt ook radioactieve afval.

-Bonn Akkoord: 'coöperatieakkoord ter bestrijding van pollutie door hydrocarburen, m.a.w. bij olierampen, in de Noordzee. Deze conventie is betrokken bij de ecologieproblematiek voor de toxiciteitsevaluatie van te gebruiken dispersanten.

-Marpol-conventie: 'ter preventie van pollutie vanuit schepen'.

Bij middel van al deze conventies wordt er op internationaal vlak gestreefd naar een harmonisatie en standardisatie van ecotoxicologische testen. Het uitwerken van standaard test methodes en het zoeken naar methodes voor de evaluatie van de resultaten, wordt behandeld door internationale instanties zoals de O.E.C.D. (Organization for Economic Co-operation and Development), de 'Internationale Standards Organization', alsook door de E.E.G.

De uitwerking van een standaard test methodologie voor mariene organismen wordt dus zeer druk onderzocht, telkens ten behoeve van wetgevers en administraties. Wetenschapslui moeten zich daarom zeer sterk hoeden voor de precisie en de significantie waarmee de resultaten van ecologische testen, met al hun beperkingen en in berente fundamentele moeilijkheden, door de wetgevers en de administraties worden benaderd.

Wat betekent milieubelasting?

Het beheer van de waterkwaliteit is steeds gericht op het uitwerken van concrete maatregelen tegen pollutie en op het vastleggen van researchprioriteiten. In deze context kunnen 2 methodologische aspecten worden onderscheiden: -de benadering van de anthropogene factor in de pollutie.

-de belastingsgraad (assessment level)

A. Het is mogelijk om een schatting te maken van de pollutie veroorzaakt door menselijke activiteiten door het combineren van bestaande kennis met berekeningen over de distributie van polluantconcentraties. De menselijke factor kan worden berekend met behulp van mathematische modellen van de waterbeweging en van de geloosde hoeveelheden polluant. Om een onderscheid te kunnen maken tussen de berekende anthropogene bijdrage en de natuurlijke gehalten, worden voor diverse contaminanten, referentie gehalten gehanteerd.

B. Het bepalen van de belastingsgraad of m.a.w. het vaststellen van een pollutieeffect op een marien organisme, kan worden gedefinieerd als zijnde: 'elke afwijking van het normale gedrag' welke bij dat organisme kan worden vastgesteld. Het begrip: 'afwijking van het normale gedrag' is in vele gevallen moeilijk te definiëren omdat de gegevens over sublethale effecten en over 'no-effect-levels' heel dikwijls bijzonder schaars zijn. Meestal zijn deze gegevens afgeleid van labexperimenten uitgevoerd op een klein aantal organismen en voor een gelimiteerd aantal substanties. Men kan berekenen welke voor een bepaald gebied, de concentratie is van een specifiek polluant, waarbij ecologische gevolgen kunnen optreden. Dit gehalte, de zogenoemde belastingsgraad de 'assessment level' wordt door sommigen, in Nederland bijvoorbeeld, gedefinieerd als zijnde 1% van de lethale concentratie voor het meest gevoelige organisme. Het wordt beschouwd als een eerste benadering van de concentratie waarbij geen nefaste effecten op organismen worden verwacht.

Door combinatie van A en B - zijnde de bepaling van de anthropogene factor in de pollutiegraad, en de belastingsgraad - kan men de berekende concentratie van een bepaalde stof gaan vergelijken met zijn respectievelijke belastingsgraad en kan men in een welbepaald gebied en voor de meest gevoelige organismen de ecologische risico factor gaan bepalen. Hiermee werd een zeer algemeen beeld geschetst over het belang van de ecotoxicologische testen voor het behoud van de kwaliteit van het mariene milieu

(wordt vervolgd)

Lezing door Baeteman Monique

op het Nationaal Colloquium Onze Noordzee 1986.

Mevrouw Baeteman is verantwoordelijk voor het fysico-chemisch monitoringsonderzoek in de zandwinnings- en dumpingsgebieden voor de Belgische kust- Rijkstation Zeevisserij Oostende.

Een aquarium in een bos

Tijdens mijn reis in de maand mei '94 naar Schotland en de Outer Hebriden had ik de gelegenheid ook het Sea-Life Centre te Oban te bezoeken. Dit aquarium is gelegen op 16 km noord van de ferry-stad Oban en is te bereiken langs de A 828 die leidt naar Fort William, het bekende ski-oord van de Ben Nevis. Het Centrum ligt bijna weggestoken in een bos van dennen, beuken en eiken (Barcaldine-forest) aan de boorden van Loch Creran en staat in rechtstreekse verbinding met deze loch (zeeinham) voor de bevoorrading van zuiver zeewater.

Het merkwaardigste van deze instelling is een zeer grote achthoekige gesloten aquariumgang waarin stroming is verwekt en een school jonge haringen zwemmen. Men kan er langs een trapje onderdoor en in het midden ervan de school haringen bewonderen die om je heen ronddoert. Twee 'touch pools' stellen de bezoekers in de gelegenheid roggen en andere vissen te aaien.

We zagen er ook zeewolven octopussen en sepia's of zeekatten. Een zeer goede weergave van het littoraal fauna- en flora gebied met een imitatie van de golfslag is het trefpunt voor de schoolkinderen alwaar de directrice-biologe uitleg aan het geven was over de zeesterren.

Naast de vissen van de Schotse wateren zijn er ook de zeehonden in een openlucht bassin en een kweekbassin voor jonge zeehondjes. Geredde jonge zeehondjes worden in de 'seal pup nursery' geleidelijk gevoed met een speciaal vloeibaar dieet op basis van vis en vitamines tot ze in staat zijn volledig vis te eten en zelf een levende vis te pakken. Men stelt er alles in het werk om die zeehondjes dan terug hun vrijheid te geven in de wilde Schotse wateren.

Het centrum is zo opgevat dat je er zeker een ganse dag kunt doorbrengen, want na het bezoek aan het aquarium kan je door het bos wandelen naar de boorden van de loch en genieten van de prachtige Schotse natuur.

Er zijn ook in het bos een speelplein voor de kinderen, een restaurant, een coffee shop en een picknick area.

Kortom Sea-Life centre Oban voldoet compleet aan de opvatting van het moderne toerisme dat niet alleen ontspannend maar terzelfdertijd ook educatief en milieubewustmakend wil zijn. Het Centrum is elke dag open van 9 tot 19 uur in de zomerperiode en in de winterperiode van november tot februari alleen in de weekends.

Voor inlichtingen :

Oban Sea-Life Centre Barcaldine Oban

Argyll PA 37 1 SE U.K.

Tel 063 172 386

R.Coelus

Schematisch plan van het Sea-Life Centre te Oban

Aanbreng van zeebiologisch materiaal

Periode van 12 maart 1994 tot 16 juni 1994

Datum	Schip	Soort materiaal
12 maart	0.62	1 tarbotje, 2 inktvissen, 1 snotdolf, 2 gulletjes, 2 pitvissen, 1 koolvis, 2 zeebaarzen en visvoer
	0.29	visvoer
20 maart	0.190	1 octopus en visvoer
21 maart	0.190	1 spinkrab
	0.101	visvoer
22 maart	0.100	visvoer
	0.29	visvoer
7 april	0.64	visvoer
13 april	0.154	3 gullen, 1 koolvis
	0.62	1 snotdolf, 1 kleine pieterman, 1 scharftvis
	Z.92	1 pijlstaartrog, 2 gladde roggen, 1 gemarmerde sidderrog, 1 ruige rog, 1 gladde gevlekte haai, 3 st. Jakobsschelpen en zonnesterren
19 april	0.62	visvoer
20 april	0.62	visvoer
	0.64	visvoer
21 april	0.29	2 gullen, 1 pijlinktvis, Noorse hartschelpen, 4 pitvissen, 1 noordzeekrab, 1 tarbotje, 1 tong-schar, 4 scharren.
	Z.92	1 langouste
	0.185	2 lipvissen, 2 harnasmantjes, 2 ijszoesteren, 2 heremietkreeften, 2 wulken, 1 gul, 2 hondshaaien
26 april	0.64	visvoer
2 mei	0.64	visvoer
7 mei	0.110	een zeepaardje
13 mei	0.62	visvoer
14 mei	0.64	1 zeeforel
9 juni	0.29	50 heremietkreeften, eieren van fuikhorens, 2 gewone zeeappels, visvoer.
12 juni	0.191	1 pijlstaartrog, 1 geep, 1 horsemakreef
	Z.92	4 zeedonderpaden, 1 snotdolf, 20 zeedahlia's, 1 Noorse spons, kolonies zeespriet 3 augustinuskrabben
14 juni	0.191	visvoer
16 juni	0.29	Zeekatelieren, 20 heremietkreeften, 1 kleine pieterman, 1 gladde rog, 6 rode potten.

Tijdens deze periode werd ook regelmatig door 0.29 vers zeewater aangevoerd.

We danken hierbij zeer oprecht alle reders, schippers, bemanningsleden en particulieren voor hun belangloze inzet voor het Noordzee-Aquarium.

Scute

1. Projekt

Over heel de wereld heeft men aandacht voor het maritiem verleden, en in plaats van het op te slaan in veeleer steriele musea willen steeds meer mensen dat rijke verleden levend houden. Daarom is de vzw De Scute een traditionele Scute gaan bouwen op de werf van Internautic in Blankenberge. In de mate van het mogelijke werkt men er met oorspronkelijke grondstoffen: inlands eikehout, vernis, teer, hennepouwen en katoenen zeilen.

De Scute zal uiteindelijk 11,80 m (lengte) bij 4,8 m (breedte) meten. Dat alles werd door onze studiegroep na grondige voorstudie in plan gebracht.

De wil om deze Scute te bouwen en te laten zeilen als een 'varend monument' stijgt uit boven ieder commercieel belang. Zodra ze in de vaart is, zal men met deze Vlaamse Scute deelnemen aan allerhande festivals en reünies van klassieke zeilschepen en kan zij vanuit haar thuishaven Blankenberge met passagiers of genodigden dagtrips of meerdaagse tochten maken langs de kust.

Naast het promoten van het traditioneel maritiem verleden zal de vzw De Scute ook initiatieven nemen zoals: openluchtactiviteiten, feestelijkheden met reünies van traditionele schepen met aandacht voor het cultureel verleden van de zeevaarders. Daarbij kunnen we verloren gegane ambachtelijke technieken herontdekken en demonstreren: netten boeten, breeuwen, zeiltannerij, schiemanswerk, huidplanken branden, blokken maken... Dat alles wordt omkaderd met dans en zeemansliederen, terwijl uit de kombuis geuren opstijgen van herlevende streekgerechten met gerookte haring, stokvis, walken, vissoep, vispot, garnalen, krabben en kreeften.

2. De Scute

De scuten waren de meest typische vissersschepen van onze kust. Het waren platbodems met zijzwaarden en oorspronkelijk twee rechthoekige loggerzeilen. De laatste actieve scuten haalden nog net het einde van de eerste wereldoorlog. De typische bouwwijze van een schute bestond uit de combinatie van klinkerbouw met karweelsgewijze gevoegde planken op de bodem. Dit betekent dat de huid van de romp boven water met overmaadse gangen gebouwd wordt, terwijl het onderwaterschip gladboordig is. Dit traditioneel olmehouten schip had een zeer stevige romp, maar wel zonder kielbalk, zodat de platbodem doorheen de branding op het strand kon 'stranden' en blijven liggen.

3. Projektwaarde

De kennis van ons verleden is essentieel om in harmonie te leven met het heden en om onze toekomst voor te bereiden.

4. Cultureel aspect

Door de bouw van de scute met zijn traditionele constructietechnieken en tuigage. Ook het gebruiken van verloren gegane specifieke maritieme technieken zoals touwslagen, zeilen maken, masten maken, schiemanswerk, blokken maken, scheepsbeslag smeden enz

5. Toeristisch aspect

De scute zal een schitterend nostalgisch en romantisch beeld geven in zijn thuishaven en zo een forse aantrekkingspool betekenen voor de kuststreek.

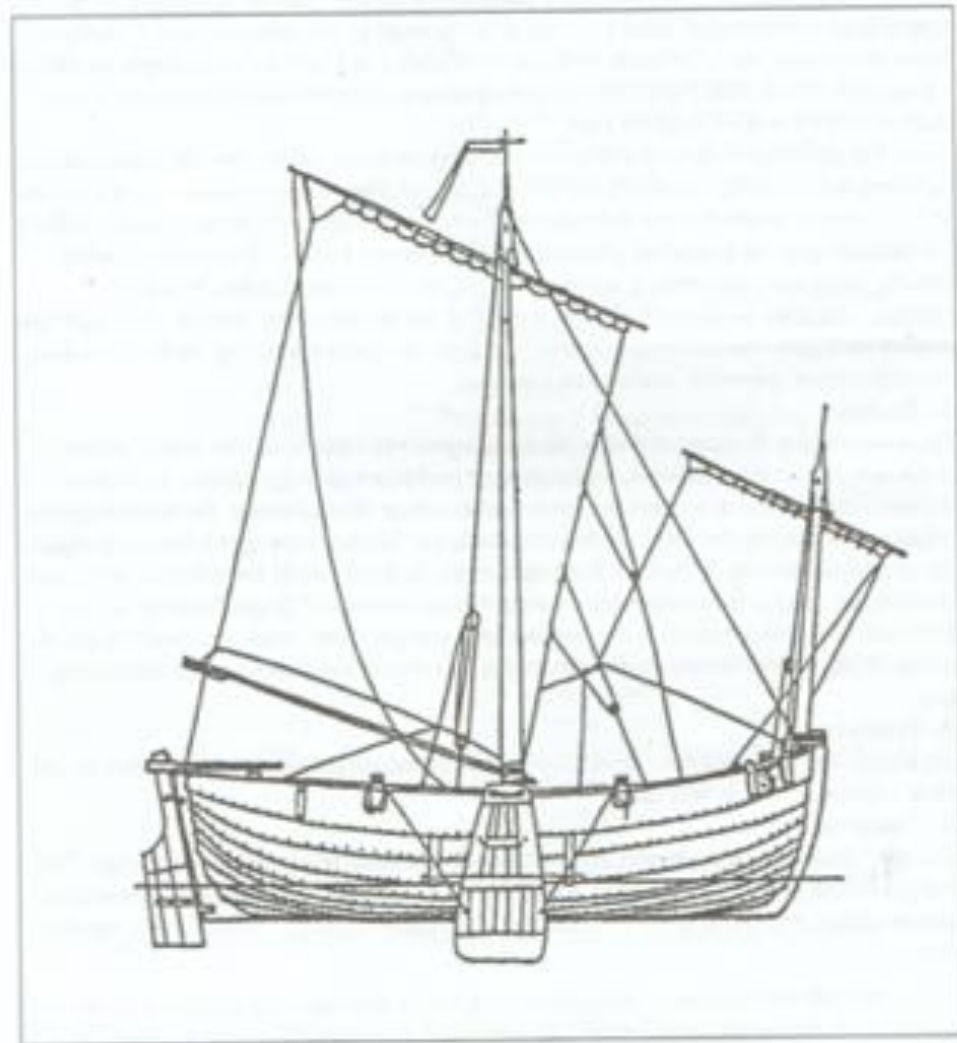
6. Educatief aspect

Verschillende onderwerpen komen hier aan bod: houtbouw, oceanografie, aanleren van oude visserijtechnieken en het zeilen met platbodemschepen.

7. Sportief aspect

Door deelname aan sportieve festiviteiten i.v.m. traditionele schepen.

Info: vzw De Scute, Ringlaan-Zuid 139, B-8420 De Haan

De Boot gemist ??

Het Britse Vardon Attractions exporteert haar succesvolle Sea-Life Centres naar België en koos Blankenberge als lokatie.

Zeebrugge pakte naast het kontrakt en plant haar eigen toeristisch aquarium.

Cijfers :

250 miljoen voor de renovatie Blankenbergse Pier.

Het Vlaamse Gewest wil voor 48 miljoen frank subsidiëren.

Minister Theo Kelchtermans verklaarde de pier van Blankenberge voor klassering ontvankelijk.

90 miljoen investering voor Blankenbergs Sea Life Centre (door de Britten)

7 maanden bouwen, aanvang september 1994.

190.000 bezoekers per jaar verwacht.

Kreatonzaakvoerder Robert Florizoone die aanvankelijk Sea Life op de pier wilde, verkreeg het Noordzeebadkomplex met zijn leeg Olympisch openluchtzwembad en bijhorende terreinen, in erfpacht van het Blankenbergs stadsbestuur voor 55 jaar.

Op de pier komen andere attracties zoals Sea Adventures, een Sea Expo, een onderzeeërsimulator, een 3D-filmzaal.

«We onderzoeken de mogelijkheden tot subsidie, maar we kunnen zelf financieren,» dixit Keith Thomas. De architectuur, een rotonde van 45,2 meter diameter en 33 meter hoog, is van de hand van Norman Foster. Een bouwwerk van nauwelijks 7 maanden is erg kort, geeft ook de Brit toe. «We hebben de technologie in huis en we werken hoofdzakelijk met prefab, daarom gaat het zo snel. De aquariumdisplays worden door een Vardon-dochter, Biotech Ltd, gemaakt.»

Van april tot einde oktober '95 het einde van het financieel boekjaar van Sea Life Centre Blankenberge, worden in het Blankenbergse zee-aquarium 190.000 bezoekers verwacht. Het jaar nadien een kwart miljoen. Keith Tomas : «De ervaring leert dat een Sea Life Centre haar piek bereikt binnen de drie jaar».

Uit «Trends» - 4 juli 1994»

We moeten er geen tekeningetje bij maken voor verdere uitleg. Onze vereniging heeft sedert 1990 de aandacht gevestigd op de verwaarlozing van het Noordzee-Aquarium te Oostende en bij het beleid steeds aangedrongen op renovatie.

Er waren nieuwbouw-beloften maar er kwam niets van in huis.

Niettemin blijven we de waarden van het Noordzee-Aquarium op de Visserskaai te Oostende verdedigen.

Ons gazetje

1 Op 7 april '94 overleed ons medelid André Bogaert, veteraan van de Royal Navy. Aan de achtbare familie onze oprechte gevoelens van medeleven bij het groot verlies van hun dierbare André

2 Op zaterdag 30 april reisden 53 vrienden naar het Valkenburgs grottenaquarium alwaar ze zeer hartelijk werden ontvangen. Vier gidsen stonden ter beschikking voor de rondgang. Na de lekkere maaltijd in het viersterrenhotel Tummers werd een bezoek gebracht aan de stad Maastricht en konden we profiteren van een schitterend zonnetje.

3 De groepsreis naar Portsmouth in samenwerking met het Visserijmuseum van Oostduinkerke was zeker een voltreffer.

De 47 deelnemers beleefden een waar maritiem week-end. We bezochten de H.M.S. Victory, de H.M.S. Warrior, de Mary-Rose en het Maritiem Museum alsook het Submarinmuseum te Gosport. Het logement in het Ibis hotel was prima en natuurlijk bezochten de aquariumvrienden het Sea-life Centre. Na nog een rondrit langs de kust over Brighton zijn we met de Ferry van Ramsgate terug in Oostende beland in de vroege uurtjes van maandag 9 mei.

4 Onze gids-promotor Eddy Eneman is sedert begin juni weer in actieve dienst nadat hij vijf maanden in ziekteverlof was wegens een ongelukkige val van een ladder.

5 Medelid Mark Vogels van Res. De Zeemeeuw te Antwerpen schonk het boek 'Het Zeeuwse Goud' voor de aquariumbibliotheek. Beste dank Mark.

6 Het marienecologisch centrum, Langestraat 73 te Oostende organiseert geleide strandwandelingen telkens op zaterdag in de maanden juli, augustus, september tot en met 1 oktober telkens te 10 uur. Inlichtingen tel 059/ 806766

7 In het Nationaal Visserijmuseum te Oostduinkerke loopt een thematische tentoonstelling over vuurtorens en lichtbakens en dit van 2 juli tot 30 november 1994. Het bezoeken waard.

8 Het boek 'Nachten op Zee' geschreven door ons bestuurslid en gewezen schipper Eddie Serie kan nog steeds aangekocht worden in het Noordzee-Aquarium (zie advertentie in dit tijdschrift) Vergeet niet, leden dat U ook onze vereniging steunt door de aankoop van het boek.

9 Tijdens de zomermaanden komt er ook een jobstudent het personeel van het Aquarium versterken.

10 Er is een groepsreis gepland op zaterdag 22 oktober naar Utrecht met daarbij een bezoek aan het Marinarium. Meer daarover in ons volgend tijdschrift.

12 Op 18 februari 1995 is het vijfde ledenfeest van onze vereniging opnieuw gepland in zaal Duin en Zee Fortstraat te Oostende.